

תיק תביעה מספר 44/24
אוניברסיטת חיפה התלמיד

התלמיד **אריאל גולדברג**, חשוד כי המציא לחוג "מדעי מחשב" אישורי מחלה מזויפים בשתי הזדמנויות שונות, והוא על מנת לקבל אישור להגשה למבחן מועד חריג בקורס "מבנה נתונים".
התלמיד חשוד בעבירות של מרמה והונאה לפי סעיף 9.6 לתקנון משמעת תלמידים, וכן בעבירה של התנהגות שאינה הולמת תלמיד לפי סעיף 10.1 לתקנון משמעת תלמידים.

התלמיד העלה תחילה טענת הגנה מן הצדק, שלדעתו יש בה כדי לבטל את כתב התביעה.
טענות התלמיד הן:

- שיחת הבירור שנערכה לסטודנט ע"י פרופ' אור דגול ופרופ' איתן גיבס תקינה עקרונית והוקלטה כהלכה, אך במהרה הפכה משיחת בירור שמטרתה קבלת גרסת הסטודנט למען קבלת ההחלטה האם להגיש תלונה לרשויות המשמעת, למעין חקירה שמטרתה סחיטת "הודאה" מהסטודנט בכל דרך, עוד ארכה כ-22 דקות.
אינני מקבל טענה זו, שכן הסטודנט נדרש לבירור עניין ההעתקה, כדי לדעת אם להגיש כתב תביעה, או שמא אין כלל עבירת משמעת. למרצה מותר לשאול את התלמיד אם קיימים חשדות להעתקה. התלמיד יכול להשיב לשאלות ויכול לשתוק.
- השיחה נערכה ללא מתן הודעה לסטודנט אודות זכויותיו ובמיוחד זכות היועוצות, ולא הובהרה בפניו העובדה כי כל מה שיגיד עלול להישמש כנגדו במסגרת ההליך.
התלמיד נקרא לבירור עניין ההעתקה, ולפי תקנון משמעת תלמידים אין חובת היועוצות עם עורך דין.
במהלך השיחה הופעלו תרגילי חקירה תוך הפעלת לחץ נפשי על הסטודנט כדי שיוודה בעבירה, כגון: ציון העובדה כי זיוף מסמך זו עבירה של 3 שנים בכלא, אזכור מעבדת הזיהוי הפלילי המשטרית והאמירה שהם "יגלו הכל", ציון קשרים של פרופ' דניאל לופאלי לפאנלים בהסתדרות הרופאים והאמירה כי הרופא שנתן את אישור המחלה עלול "לעוף מתפקידו", ואף בקשה מהסטודנט לשתף מסך ולהיכנס לאזור האישי באתר כללית כדי להוכיח כי אישור המחלה הוא אמיתי, וזאת תוך רמיסת הסודיות הרפואית שלו.
- למרצה שמורה הזכות לברר את עניין ההעתקה. "תרגילי החקירה" שצוינו לא פוגעים הרצון של התלמיד להודות במשעים שלא עשה. אין המדובר בהפעלת לחץ פיזי או נפשי שיש בו כדי לשבור א רצונו של התלמיד.
- סרטון השיחה הועלה לרשת. "במטרה "להעבירו" לסטודנט.
העלאת הסרטון לאתר נעשתה כדי שהתלמיד יכול לצפות בו, שכן המרצה נמצא בחו"ל ולא ניתן למסור אותו פיזית לתלמיד. הדבר נאמר לתלמיד.
- על אף שהסרטון לא היה חשוף לקהל הרחב, הוא נצפה לכל הפחות 10 פעמים – צילום מסך מאתר "העלאת הסרטון לאתר נעשתה כדי שהתלמיד יכול לצפות בו. התלמיד היה יכול לבקש מהמרצה למחוק את הסרטון מיד עם הורדתו מהאתר על-ידי התלמיד.
- היה מצופה מפרופ' לאבטח מידע בעל מוניטין בתחום המחשבים, למצוא דרך אחרת להעביר את סרטון השיחה לסטודנט, תוך שמירה מינימלית על זכויותיו לפרטיות ולכבוד.
כאמור, המרצה היה בחו"ל, ובמידה והתלמיד חש נפגע הוא היה יכול לבקש הורדת הסרטון מיד עם הורדתו מהאתר.
- לאור מכלול הנסיבות האמורות, נראה כי לא מדובר בשיחת בירור שגרתית, אלא לא אחר מאשר חקירה מכוונת אשמה שמטרתה סחיטת הודאה מהסטודנט, ושנערכה תוך פגיעה אנושה בזכויות הסטודנט לפרטיות, להליך הוגן, לכבוד ובעיקר לצדק.
לא ניתן לראות בבירור של המרצה משום סחיטה, לא באיומים, לא בכוח פיזי או נפשי, גם לא בדרך אחרת.

כאמור, דינה של טענת הגנה מן הצדק להידחות.

הכרעת הדין היא הרשעת התלמיד, בהתאם להודאה שלו בעבירה של מרמה והונאה לפי סעיף 9.6 לתקנון משמעת תלמידים.

עבירת התנהגות שאינה הולמת תלמיד לפי סעיף 10.1 היא עבירת מסגרת, שנדחת כאן בשל הרשעה בעבירה של מרמה והונאה.

בגזר הדין ביקשה התביעה עונשים אלה:
א. נזיפה חמורה.

- ב. ביטול הבחינה והקורס.
- ג. הרחקה בפועל לשנה.
- ד. הרחקה על תנאי לשנה במידה ויעבור עבירה אקדמית עד סוף התואר.

התלמיד מעלה טעות אלה לזכותו :

1. מדובר בסטודנט שלקח אחריות על מעשיו, מגלה בגרות, מודה בעבירה ומודע לפסול במעשיו, מתחייב כי לא יחזור על העבירה ולא על עבירה אחרת בתקנון.
התלמיד לא הודה מיד בעבירה, אלא המשיך בשיחה שארכה 22 דקות, ובסופו של הליך נאות להודות במעשה ההונאה שלו, וזאת כאשר לא היה באפשרותו להכחיש.
2. הסטודנט, שזו הסתבכותו הראשונה בוועדת משמעת אמר כי הטעות נבעה משיקול דעת מוטעה. מדובר בטעות רגעית ולא מתיישבת עם זהותו ואישיותו של מהדי, כפי שניתן היה להתרשם ממנה בוועדה.
- אכן, לזכותו שי לומר כי מדובר במעידה חד פעמית ואין המדובר בתלמיד שהוא עבריין-מועד.
3. הסטודנט מוכן לקבל עונש של הרחקה על תנאי לצמיתות עד לסיום התואר, מה שמעיד על כוונה אמיתית לחזור לדרך הישרה ומצייני על חרטה כנה.
4. הסטודנט למד באוניברסיטת חיפה. מהדי מתמודד עם קשיים לימודיים, לרבות קשיי שפה, ובכל זאת מקפיד על למידה שקדנית וחריצות יתרה. עוד, הוא בן למשפחה מלומדת ומשכילה. אחותו הגדולה סטודנטית שתי האחיות הקטנות תלמידות שעתידות לגשת למוסדות ההשכלה הגבוהה.
5. לאור כל האמור, עונש הרחקה בהחלט יפגע באמון בין הסטודנט לבין הוריו ויהווה סטייה מהמסורת האקדמית של המשפחה.
6. סטודנט משלם את שכר דירתו שבחיפה, הוא עצמאי כלכלית מגיל קטן כך שעונש כספי מזערי עשוי להיות "עונש מעשי" במקרה שלו.
7. בתיקים עם נסיבות חריגות כדוגמת התיק עסקינן, הוועדה הסכימה להימנע מהטלת עונש של הרחקה בפועל בגין ביצוע אותה עבירה, לדוגמא תיק 99/23, 88/23.
התחשבות השיקולים לקולה ולחומרה, הנני גוזר על התלמיד עונשים אלה :
 1. נזיפה חמורה.
 2. ביטול הבחינה והקורס "מבנה נתונים".
 3. הרחקה בפועל לסמסטר ב תשפ"ה.
 4. הרחקה על תנאי לשנה במידה ויעבור עבירה אקדמית עד סוף התואר.

הפוסק
פרופי חאלד גנאים

